

120ⁱⁱ

tur proptere Corinthiorus. non. sed ho-
mo non potest esse certus de seip-
so. vertrus sit in statu salutis Eccle-
siastes .ix. Nemo scit vertrus sit di-
gnus odio vel amore. ergo multo
minus Papa scit. ergo potest in
canonizando errare. ¶ Prete. qui
cumque in iudicando immittit medio
fallibili proptere errare. sed eccia in canoniz-
zado sceos immittit medio fallibili.
scez testimonio huano. cum inqrat pro te
stes de vita et miraculis. go cum testi-
moniū hominū sit fallibile. videt quod
eccia in canonizādo sceos possit erra-
re. ¶ Sed otra. in eccia non proptere est er-
ror dominabilis. sed hic est erro dominabilis si veneraret tanque scefaq quod fuit
proctor. quod alios scietes peccata eius
verheresim. possent ad errore produca-
ti. go eccia in talibo errare non proptere.
¶ Predict Augustinus dicit in epistola
ad Dierio. quod si in scriptura canoica
aliquid mendacium admittatur.
mutabit vel mutabit fides nostra
que ex scriptura canonica deperdet.
sed sicut tenemur credere id quod est
in sacra scriptura. ita id quod com-
munit pro ecclesiam determinat.
ver hereticus iudicat qui sentit et
determinationem conciliorum. er-
go commune iudicium ecclesie erro-
neum esse non potest. et sic idez quod
prius. ¶ Ratio dicendum. quod ali-
quid proptere iudicari possibile sed mer se omnis-
sideratus. quod relatum ad aliud ex-
trinsecum impossibile inuenit. dis-
co ergo quod iudicium eorum qui pre-
sunt ecclesie errare in quibuscunque
(si prosonae eorum respiciantur tem)
possibile est. si vero consideret diuina
prudentia que ecclesiam suaz spi-
ritus sancto dirigit ut non erret. si
cut ipse promisit Joannis .xiiiij. quod
spiritus sanctus aduenies docebit
omnem veritatem de necessarijs sci-
licet ad salutem. certum est quod iudi-
cium ecclesie veriusalis errare in
nons que ad fidem pertinent impos-

sible est. unde magis est standuz
sententie Papa ad quem pertinet
determinare de fide quam in iudic-
io profert. quod quorundam sapien-
tum hominum in scripturis opers
mom. cum Caiphas quanuis ne-
quam tamen pontifex legatur etis-
am miscus prophetasse Joannis .xi.
¶ In alijs vero sententijs quod ad par-
ticularia facta pertinent. vt cus agi-
tur de possessio*nibus* vel de crimin-
ibus vel de huic*udi*cione possibile est
iudicium ecclesie errare propter fal-
sos testes. Canonizatio vero san-
ctorum medium est iter hec duo.
quia cum honor quem sanctas ex-
hibemus quedam professio est de
dei/qua sanctorum gloriam credi-
mus / pie credendum est quod nec in
nons etiam iudicium ecclesie errare
possit. ¶ Ad primum ergo dicendum.
quod Pontifex cuius est canonizare
sanctos potest certificari de statu
alicuius per inquisitionem vite et
attestationem ministratorum. et pro-
cipue per instrumentum spiritussan-
cti quod omnia scrutat etiam profunda
dei. ¶ Ad secundum dicendum. quod diuina
prudentia preseruat ecclesiam ne pro-
tale fallibile testimoniū fallatur;
Quodlibetum .ix.

Sed sicut est deo. ange-
lo et anima. De deo
quesita sunt tria. Primo
de eius vmitate. vertrus
videlicet vmitas remo-
tionem tm et non aliquid positivue
in diuinis importet. Secundo de eius
iudicio. vtrum videlicet christus
descensurus sit in terram ad iudicium.
Tercio de eius sacramento.
scez de spiritu verm posse consecrationem
si omisceri possint; .i. q.

Habemus sic procedit. Vide
quod vmitas aliquod positivue
in dominis et non remotione
tm (sed opinione r*ng*ui**) importet
seu dicat. ex proposito ibi emon omnisti.

tuitur numerus: qui est res aliquia quia est species quantitatis. ergo unitas non dicitur secundum priuationem tm. **P**re: numerus sequitur distinctionem. si g° unitas et numerus in similibus nihil ponant, vel non dicant rem aliquam, non erit in distinctio realis. qd est heres Sabellianae. **P**re: si unitas et numerus in distinctiis dicuntur solummodo per remotionem. per unitatem autem nihil aliud videtur remoueri qd numerus: nec per numerum aliud qd unitas, sed qd per unitus istos in distinctiis dicatur b° negationem negationis. sicut negatio negationis non est nisi b° rationem tm. ergo unitas et numerus non erit realiter in distinctiis. qd est inconveniens. et sic unum et numerus dicuntur positivae in distinctiis.

Sed coni: omne qd predicatur de altero, predicatur de eo b° propriam rationem. sed ratio unitus in negatione consistit. **E**sit enim unum, qd non dividitur b° per tm. g° de deo predicatur b° remotio tm. **P**re: b° per tm. x. meta. **D**nu et multa opponuntur, sicut priuatio et habitus. priuatio autem dicitur per remotionem tm. g° unum qd inter predicta duo tenet locum priuationis. dicitur per remotonem tm. **P**re: unum super ens non addit aliquid b° rem. sed b° rationem tm. sicut qd est b° rationem tm. vel est negatio, vel relationem. cu g° unum super ens non addat aliquam relationem. qd ad aliquid non dicitur. g° videtur qd addat negationem.

Non dicitur qd unum qd est principium numeri. b° necessitate dicit aliquid positivae. in eo cui attribuiatur. qd cu ex unitatibus numerus constitutus, miseres aliqua unitas numeri esset: numerus res esse non possit. et sic non posset ponere in aliquo genere tantum species. **S**i g° unum qd suertitur cu ente sit idem qd unum, qd est principium numeri, oportet qd etiam unum qd suertitur cu ente aliquid positivae supaddat ente

et h⁹ procedit Aviceps. unum vel per unum qd suertitur cu ente, de quib⁹ re dicatur. oportet etiam qd res illa quam additur unum supra ens, sit ens et sit una. et sic vel erit una per aliquam unitatem addita. et ita erit processus in infinitum. vel erit una per eentiam suam. qd si est stadii est per modum scilicet ut ens ipsum dicatur unum per eentiam suam. non per aliam rationem additam. **V**ic g° intelligendum est b° intentionem Aristotelis et eorum metas. qd unum qd suertitur cu ente, non supaddit enti ratione aliquam sicut solus negatione divisionis. Et sic huiusmodi unum etiam ponit aliquid in quantum in suo intellectu includit ens. et de remotione tantum quantum ad id quod supaddit enti. **D**nu vero qd est principium numeri supaddit enti aliquid in genere mensuram. et sicut numerus cuius est principium, iure tm rebus habebit divisionem. qd talis numerus causatus ex divisione continui. et hic numerus scilicet ex divisione continui causatus est subiectum arithmeticæ. etiam b° Avicepsnam. Nulla autem dictione rei temporalis potest dici deo aut de alia substantia spirituali. unum hoc numerus et unitas que continentur in genere quantitatis, non dicuntur de deo et aliis substantiis incorporeis. sed solus unum quod convertitur cu ente. et multitudo eius ponitur. et ideo unitas in distinctiis non dicitur nisi remotione. quantum ad id quod supaddit enti. quanvis ponat aliquid sicut includit ens. est enim unum, ens in distinctiis.

Ad primum g° dicendum. qd obiectum illa procedit de uno quod est principium numeri. **A**d. ii. dicendum. qd obiectum illa procederet, si nullo modo unum et numerus aliquid ponerent realiter in distinctiis. ponunt atque distinctionem vel in distinctiis, quantum ad h⁹ qd ens includit in ratione unitus, ut dictum est. **A**d. iii. dicitur qd in ratione multitudinis includit negationem. sicut in ratione unitus negationem rei.

tioms et rei simul. qd sic p̄fz. vnu emē qd non diuidit. diuisio autē q negat p vnu qd ouertit cū ente. oportet q sit talis q m omm diuisione salue. hec autē est diuisio p affirmationem et negationem. et huusmoi diuisiois negatio dstituit rationē vnu. est em vnum qd nō diuidit. tali diuisione q sit in eo accipe h. z nō h. et sic vnum inqntum negat affirmatōm et negationē sīl. e negatō rei et negatō ms simul. pdicta vero diuisio icludit i ratione mltitudis. z sic i cludi tur ibi negatio rei. q multa sūt q sic diuidūt. q eoz vnu nō ē alter;

.ii. .q.

H D. ii. sic p̄cedit. videtur q christ⁹ nō sit descēsus in terrā ad iudiciū. qā sup illud Ps. dominus in templo sancto suo z̄c dicit glosa. q dñs i celo sedens de boms z malis iudicat. ergo iudiciū nō erit futur⁹ i terra. h̄ in celo. **P**re. ad dignitatez iudicis per tinet q iudicādi ad eum accēdat. et nō ecōuerso. h̄ christ⁹ ē dignissimus cuius locus ē celū. ḡ ōnes homines i celū ascendēt vt ibi iudi cent. nō aut ipse i terrā descēdet homines iudicaturus. **P**re. si iudiciū sit i terra futur⁹. p̄cipue videt q sit in valle iosaphat vt habet Iohes iii. h̄ locus ille nō posset tāta mltitudinem hominū cape. et sic non erit ibi futur⁹ iudiciū. ḡ i nullo loco terre erit futur⁹ iudiciū. **S**ed conē qd dicit prime Thessa. iii. ipse dominus in rūsu et in voce ar changeli et in tuba dei descendet de celo. et ita videt q iudiciū i ter ra nō in celo sit futur⁹. **P**re. in iudicio comparebūt nō soluz homi h̄ etiaz reprobi qui habebūt corpora grossa z grauia. z sic nō cōpetit eis locus celestis. h̄ loc⁹ terrestris. ḡ iudiciū nō ē futur⁹ in celo h̄ i terra. **H**. dō. q iudiciū ordimat ad

retributionem p̄miorū. vnde b̄m duplex p̄miū scilicet aīme et corpo ris ē duplex iudiciū. vnu quo beatificat z dānans homines quo ad ai mam. z hoc iudiciū per totu⁹ tēp⁹ agitur. **A**liud est iudicium quo p̄mabuntur vel pumentur homines quo ad corpora. et illud iudiciū fiet post resurrectionez in fine temporis. primum autem iudiciū conuenit christo ratione diuinitatis. sed secundū ratioē humitatis. quia sic dicit Aug⁹. sup Joannem v̄bū dei viuificat animas. sed v̄bū caro factum viuificat corpora. vnd Joannis quinto. Potestatem de dit ei iudicium facere. quia fili⁹ hominis est. sic ergo vltimum iudicium est futurum in loco qui christo competit ratōe sue humitatis. scilicet circa terrā vbi passus et natus est. z reliq̄ humitatis officia compleuit. propter quod dicit q̄ i valle Iosaphat iudicium est futurum. quia vallis illa subiacet monti oliueti vnde christus ascēdit i celum. vt sic ostendat idē esse qui ascendit regnatus. et qui descendit iudicaturus b̄m illud. **A**ctu um primo. quemadmodū vidi stis eū eūtē i celū z̄c. **A**d p̄mū ḡ dicendum. q̄ glosa illa loquit d̄ p̄mo iudicio quod competit christo rōe dinitatis. ad executōez cui⁹ celum pro loco ei assignatur. nō q̄ diuinitas loco claudat. sed quia i celo precipue inter ceteras corporales creaturas apparent iudicia maiestatis diuine. vnde celum locus dei dī et sanctorū q̄ deo fruūt. **A**d ii. dō. q̄ accessus ad locum iudicis sc̄z ascēsus i celū est p̄miū qd ex iudicio reportatur. vnde debet iudiciū sequi non p̄cedere. non autez ita se habet ad iudicium humanum accessus ad locuz iudicis. et ideo non est sile. **A**d tertiu dō. q̄ i iudicō neq̄ christ⁹ neq̄ electi erūt i ter-

ra, sed solū reprobi. Christus em
z electi erūt i aere b^m illud pīme ad
thīmo. iiiij. Rapiemur in nubib^s
obuiā christo i aera. reprobi autē
erunt non solum in valle illa sed z
in regione circunquaq^s. vnd chri-
stuz z electos videre possint tuz ra-
tione altitudinis. tuz ratione das-
ritatis. .q. in.

H Dterciū sic proceditur. Di-
detur q^s species vīm que re-
manent i sacramento alta-
ris post consecrationē alij liquori
admīsceri non possint. quia secun-
dū P̄bī m primo de generatione
Miscibilia sūt in mixto potētia nō
actu. Si ergo una species vīm al-
teri liquouri mīscetur post mixtōz
nō remanebit illa species in actu.
h deficiētē specie deficit eē sanguis.
et corp⁹ christi i sacramento. ergo
p⁹ mixtionem non remanebit ibi
sanguis. sed hoc ē inconueniens.
quia secundum p̄bī que sunt mi-
scibilia sunt etiam sephibilia. et sic
illa spēs altei liqrī admīcta potē-
rit iterū separari. qua separatione fa-
cta eit ibi verum corp⁹ et sanguis.
cū enim tamdui corpus z sanguis
christi sit sub specie quamdui spēs
est. ergo denuo iāpiet ibi esse sāg-
uis christi sub specie vīm alio mo-
do q^s p consecrationem. quod est
inconueniens. **S**ed cōtra forma
mixti ē forma accidentalis. sed ac-
cidens superueniens non corrūpit
subiectum. ergo p⁹ mixtionē spe-
ciei cū aliquo liquore adhuc maēt
illa species. et sic nulluz seq^tur in-
conueniens. **D**icendum. q^s q^s
dam dicūt illis specieb^s nullo mo-
do posse admīsceri liquorē. qn̄ ita-
tim sō totis illis speciebus deficiat
esse sanguis. z hoc ideo. quia mu-
tatis specieb^s nō remanet ibi rei
tas corporis. z sanguinis christi. p
additionez autem cuiuscūq^s liqrīs
fit alia quātitas q^s sōsistit in illo sa-

eramēto alij accidētib^s. fit enim
maior quantitas. et sic nō remaēt
ibi sanguis christi. sed h̄ nō uidet
terū. q^s spēs que i sacramēto p⁹ cō-
secratōz remanet eodezmō corrū-
puntur et non aliter. q^s accidisset
de substātiis p̄existētib^s q^s spēs
manet. sicut ad fēsū p̄t. q^s icme-
rantur z transmutat^r alijs modis.
oīno sic accidisset de substātia pa-
nis z vīm aīn consectōz. cōstat autē
q^s p admīxtōz vīm gutte aque nō
fūllz totū vīmū destrūtū. vnde nec
p̄t hoc tota spēs vīm corrumpit^r
p⁹ cōfēctionē. **N**ec oport^r si auget^r
qñtitas q^s p̄t hoc sit ibi alia speci-
es. nā ipā additio nō tollit dimē-
sionis essentiā. h̄ variatōz eō. que
qdem variaet. nō solū p additionē.
h̄ p diuisionem. vñ si talis uariatō
sufficeret ad hoc q^s desineret esse sō
spēbo corp⁹ z sanguis christi. seq^r
ret^r q^s p diuisionē spēn similit esse
desineret. qd pat^r esse fīm. **E**t ideo
dicendū. q^s aliq admīxtō alterius
liqrīs facit vt totalit^r desinat eē sāg-
uis christi sō spēbo. z aliq nō. sed
solū sō pte spēn. si em̄ esset ibi sub-
stātia vīm et si aliq liqrī i magna
qñtitate admīsceret. totalit^r illud
vīmū corrūperet et desineret esse
vīmū. si liqrī admīxtus essz alteri^r
spēi. v̄l desineret eē hoc vīmū si eēt
etīsdē spēi. Si autē aliq liqrī i pua
qñtitate admīsceret. nō posset illi^r
liqrīs p̄mixtio ad totū p̄uenire vī-
mū. h̄ ad aliq ptem eti^r. quaz va-
aret. **V**el bīm spēm. si essz alterius
spēi. quaz per mixtionē nō totalit^r
amitteret. v̄l bīm numerz si eēt eō.
dem spēi. v̄l spēm suā p mixtōnē
suam totaliter amitterz. sicut gut-
ta aque pīecta i amphoraz vīm.
sic ergo si speciei post consecratio-
nez fiet tanta extranei liquoris per-
mixtio que sufficeret ad totam sub-
stantiaz vīmī corrūpendam. ibi eē
desinerz sāguis christisub totis spēs

Qd^m

Si vero non sit tāta p̄mixtio, desinet esse sub pte. nam dato q̄ ille li-
quo, p̄mixtus in spēb̄ vīm mutet
non tamen cūteret i sagūnē chri-
sti. **A**d p̄mū ergo dicendū: q̄ fa-
cta p̄mixtione spei cū alio liq̄re nō
remanet eadem spēs: vīf m spēm/
vīf m numerū vīf m totū, vel f m
ptem, et sic sub toto vel sō pte non
remaēbit sāguis christi sed sā vi-
m. nec etiā facta separatione denuo
erit ibi sāguis Christi. q̄ cū mīscis-
bilia sepant' a mixto nō redeūt ea-
dem in numero s̄ eadem in specie.
Ad. ii. dicen: qd̄ i contrariū obn̄c̄it:
q̄ forma mixtōm̄ duplicit p̄t̄ itel-
ligi. Uno mō forma p̄ quaz corp̄
mixtum sō spē collocat̄: & sic ē for-
ma sōalis. p̄ hūc em̄ modū forma
lapidis dicit̄ ēē forma mixti. Alio
mō p̄t̄ dic̄ forma mixti qlitas que-
daz resultās ex simplicib̄ qlitatib̄
mixtis. cui ergo dicit̄ q̄ forma ac-
cidentalis subiectum non distruit:
posset dīc̄ q̄ verum est: tñ distruit
accidentia. et sic species sacramen-
tal is que sūt accidentia post cōmix-
tionem nō manent. **H**ed hēc solu-
tio nō est f m veritate. vera em̄ for-
ma mixtōm̄ cum sit quēdam qlit-
tas media: nō p̄mutat mīsi simpli-
ces qlitatas: ex quib̄ cōponit. spēs
aut̄ sacramentales non distruunt̄
q̄buscūq̄ qlitatibus variatis. q̄
si color vīm & odor mutaret̄ nō p̄t̄
s̄ desineret ibi ēē sāguis. mīsi dimē-
siones que ceteris accidentib̄ sub-
sūt vicē sōstātē gerentes f m eēn-
tiā destruerēt̄: qd̄ alit̄ accidere nō
p̄t̄ q̄ accaderet̄ de sōa vīm si ibi eēt̄.
Et iō alit̄ dicenduz: q̄ accidens nō
corrūpit subiectuz effectue s̄ dispo-
sitiue. posita em̄ qlitate que est ne-
cessaria dispositio ad formaz igms
sc̄ calore i summo remouet̄ forma
aeris. et similit̄ media qlitate posi-
ta que est necessaria ad formā mix-
ti. aufertur forma simplicis corpo-

ris, .iiij. .q.
DEmde queritur de angelo.
Utrum duratō angeli ha-
beat p̄ius et posterius. **E**t
videt̄ q̄ sic. in eo em̄ cōduratō nō
habet p̄ius & posterius idē est esse
et fuisse. si ergo i duratione ange-
li non est p̄ius & posterius idē erit
angelo esse & fuisse. **H**ed hoc ē im-
possibile. q̄ sic deus nō poss̄ facere
q̄ angelus nō esset. cum nō posset
facere q̄ non fuerit. ergo inueni-
ens est dicere q̄ i duratō āgeli nō
sit p̄ius et posterius. **P**rete. Nullum
creatum est infinitum actu. s̄
duratio angeli est infinita a parte
post. ergo non ē tota simul in actu
et ita est ibi p̄ius et posterius.
Preterea mēsura deb̄z esse propor-
cionata mensurato. sed esse angeli
est finitum in actu. ergo euum qd̄
est eius mensura est finitum. et sic
idem quod p̄ius. **P**reterea. ras-
tio etermitatis in hoc perficitur q̄
est tota simul. quia secunduz Boe-
tium. i quinto de consolatione. et
mitas est interminabilis vīte tota
simul atque perfecta possessio. **H**i
ergo euum quod est angeli dura-
tio non habeat p̄ius & posterius/
non videtur ab etermitate differre.
Sz cōtra. f m phm̄ in .iiij. physi-
corum. p̄t̄ p̄ius & posteius in mo-
tu ē p̄ius & posteius in tempore quod
mensurat motum. **H**ed in esse an-
geli non est aliquis motus nec id
esse alicui motui subiacet. ergo in
euo quod est eius mensura non est
p̄ius et posterius. **P**reterea tem-
pus nihil aliud est q̄ numerus p̄-
oris et posterioris. si ergo in euo
sit numerare p̄ius & posteius euū
nihil differt a tempore. **R**espon-
sio dicendum. q̄ de substantia ali-
qua loqui possim⁹ dupliciter. uno
modo f m q̄ ē in re natura. alio
mō f m q̄ ē i consideratōe nr̄a. **P**riō.
mō accipitur sōstātia rei cum om-

mib⁹ dispositioib⁹ et operatōmib⁹.
qz sñ his substātia nō iueit⁹ i reruz
natura. **P** secūdo modo p̄t accipi
substātia absqz suis dispositōmib⁹.
qz cōsideratio substāti⁹ nō depēdet a
cōsideratōe sua⁹ dispositōnum. at
tribuēdo ergo mēsurā durationis
rei h̄m p̄mū moduz. soli deo cōpetit
duratio. que sit tota simul. nō aūt
alicui creature. eo qz sol⁹ deus est
immutabilis qñtuz ad essentiaz. ⁊
quātū ad òmia. que circa essentiaz
cōsiderari p̄nt. quēlibz aūt creatu
ra est variabilis vel secunduz sub
stāti⁹ v̄lsecūdū aliquam aliam
dispositionez aut operationez. **E**t
secunduz hoc **A**ugusti^{xxi}. q ad
Orosi⁹ pomin omnes creaturas eē
in tempore. etiaz āgelos. **S**ed at
tribuēdo mēsuram duratōis āgelo
secundo mō. p̄t scilicet cōsideratur
ei⁹ substantia absolute. sic poit⁹
e⁹ mensura euū. et nō temp⁹. **D**e
quo qđem euo est duplex opimo.
quidaz em̄ dicūt q in euo est prius
et posterius. h̄ nō sicut i tpe. nāqz
in tpe est p̄us et posterius cū in os
uatione in euo sine inouatione. h̄
hoc non est intelligibile. ipossible ē
enim esse alicui⁹ durationis duas
ptes fil⁹. quarū vna alteram nō in
cludit siemens icludit diē. **N**nde
si⁹ āliqd in die et in mense. h̄ duo
dies et duo menses simul esse non
p̄nt. vñ qñ docūqz in aliqz duratōne
ponūtur due partes qru⁹ vna est
p̄o. ⁊ alia posteior. oport⁹ q vna
trāseūte. alia de nouo adueiat. et
sic oportet q in omni duratione in
qē p̄us et posterius sit inouatio.
mensura aūt duratōis inouatōz
habere non p̄t. nisi illud quod per
durationez mensurat⁹. inouatōnez
recipe poss⁹. **E**sse aūt āgeli ē absqz
inouatione. quia ex quo esse cēpit
immutabile p̄seuerat. cu⁹ i eo nec
sit motus. nec alicui motui sit sub
iectū. sicut esse rerum corruptibiliū

est subiectum motui celesti. **S**i er
go attribua⁹ mensura angelo qñ
tum ad substāti⁹ tantuz illa non
habaz prius ⁊ posterius. sic em̄ mē
suratur eoz esse quo. et similiter si
attribuatur ei mēsura durationis
quantū ad essentialē opatōnē be
atitudinis sic em̄ sūt in p̄ticipatōe
etermtatis. **S**i vero attribuat⁹ eis
mēsura duratōis rōne alias ope
ratōnū vel affectōnū. sic eoz mēsu
ra habet prius et posterius. ita em̄
meusurātur tempore secundum q
dicit **A**ugusti. viij. super genesim
ad litteram. q̄ deus mouet creatu
ram spiritualem per tempus.

Ad p̄imum ergo dicendum. q̄ rei
eterne vel euiternē aliquid p̄t at
tribui dupliciter. **V**no modo rati
one sui ipsius. et sic non attribuit⁹
ei nec futuruz esse nec fuisse. sed so
lum esse. qz i preterito ⁊ futuro mi
plicatur prius et posterius nō aūt
in p̄esēti. **A**lio modo ratione mē
surę adiacētis vel sibi acentis id est
ratione temporis. et sic attribuit⁹
ei fuisse p̄ cōcomitantiaz ad tēpus
p̄teritum. et futurum esse p̄ cōco
mitantiam ad futurum tempus.
ipsum enim momentū etermtatis
adest òm tempori. **N**nde dicit **A**u
gustinus de deo q̄ fuit. qz nūquaz
defuit. erit. quia nūquaz deerit. sic
ergo deus non potest facere āgeluz
non fuisse. quia nō potest facere ut
esse angeli nō sit simul cū tempore.
quod p̄sens ē nūc v̄perit in futu
ro. ⁊ ista diuersitas magis depēdet
ex mō locutōmis q̄ ex natura rei.

Ad. ii. dicendū. q̄ infintū dicitur
aliqd duplicit. **V**no mō p̄uatue.
⁊ sic non attribuit⁹ nisi n̄s que ha
bent intensionem v̄lque habēt ex
tēsionē v̄lqñtitatē. h̄ em̄ soluz na
tū ē habere finē. et ita euū n̄llo mō
h̄z ifinitatē. qz non h̄z aliqz extēsi
onē siue extēsio i eo cōsideret⁹ ex cō
paratōne mensure iacentis. scili⁹

cet temporis siue alias . et ita nul-
lū creatum est infinitū actu . Alio
modo dicit infinitum negatiue . id
est q̄ non habet finem . et sic etiaz
indivisibilia infinita dicunt . vt pū-
ctum et vmtas . q̄ non sūt finita-
z b̄ mō quū ē infinituz . q̄ sc̄z non fi-
nt . sic autem aliqud creatum esse
b̄m aliquid infinitum actu nihil p-
hibet . **A**d tertium dicendū . q̄ p-
eundem modum est esse angelī infi-
nitum et euum . **A**d . iij . dicend
q̄ inter etermitatem z euuz potest
assignari triplex differētia . Qua-
rum vna potest sumi ex premissis .
nam etermitas mensurat ipsā sub-
stantiam etermī . b̄m q̄ est in reruz
natura . id est cū òmbus que ei at-
tribuunt . nō autem euum ut di-
ctum est . **A**lia sumit ex hoc q̄ et-
mitas mensurat esse p se stans . vñ
etermitas est idem cū substantia et-
mī . euum autem mensurat esse cre-
atum . qd̄ non est p se stans . q̄ ē
aliud a substantia ètis creati . **T**er-
cia p̄f sumi ex b̄ q̄ euuz q̄tius sit it-
minabile ex pte fims . nō tñ ex pte
pncipij . et mitas vñ ex pte vtriusq;
· et p h̄ec pt̄ solutō ad obiecta ;

DEmde querit de aia et pmo
qñtu ad naturam . **S**ecundo
qñtu ad gtiā **T**er° qñtu ad
culpā . **Q**uar° qñtu ad penā et ad
gloriam . **C**irca naturalia animē
quesitum ē de eius substantia z opa-
tione . **C**irca substantiaz quesita sūt
duo . **P**rimo vtrum aia sit sue po-
tentie . **S**ecundo vtrum aia b̄m sua z
substantia sit corruptibilis ; . v . q .

HPrimum sic p̄ceditur . vi-
detur q̄ anima sit sue po-
tentie . q̄ in libro de spū z
anima dicit . q̄ anima est quedam
sua scilicet potentie . quedam vero
sua non est scilicet virtutes . **P**re-
Augustinus dicit in libro de tri . q̄
memoia intelligentia et voluntas
sunt vna vita . vna essentia . h̄ec

tria b̄m magistrū in tercia disticti-
one prīmi libri sunt tres amme vi-
res . ergo vires animē sūt ipā ei⁹
essentia . **S**ed contra est q̄ Dio-
xi . capitulo . ce . hier . distinguunt su-
piores substantias . scilicet agelos
in tria . scilicet substantiam virtutē
et operationem . sed angelus non ē
minoris simplicitatis qm anima .
ergo etiam in anima / sua substantia
nō ē sua virtus siue potentia . **P**re-
eoz que sūt idem b̄m idem / si vnuz
multiplicetur / z reliquum . si ergo
anima sit idem qd̄ sue potentie / vi-
detur q̄ cum potentie sunt multe /
essentia animē vna esse nō potest .
Responsio dicendū q̄ de anima
loq̄ duplicit possum⁹ . **N**o modo
b̄m q̄ est quedam substantia . et sic
impossibile est q̄ anima sit sue po-
tentie . qd̄ dupli pat̄ ratōne . q̄z
vna sumitur ex eo quod est animē
proprium . q̄ scilicet impossibile ē /
vt idez b̄m idē sit naturalit pncipū
plurium et diversorū numero et q̄si
oppositorum . anima autēz b̄m di-
uersas potentias inuenit eē pnci-
pium diversorum actuū b̄m spēm
et q̄si oppositorum . vñ impossibile
ē q̄ ipā essentia animē que ē vna /
sit immediatum horum pncipuz .
z ideo oportet ponere in aia p̄ter
substantiam potentias naturales .
que sūt horum actuū immedia-
tum pncipium . **A**lia ratio sumit
ex eo quod est commune animē z
omni substantie create / in nulla em
substantia creata est idem eē z sua
opatio . b̄ em soli⁹ dei ē . eēntia autē
ē eēndi pncipū . potentia vero opa-
tiois . vñ cū ab uno naturalit nō
sit nisi vnu / nulla substantia nisi diuina ē
sua potentia . nec eē istātia de potē-
ti a mateie . etiā dato q̄ sit sua po-
tentia . q̄t̄is potēt nō ē ad opatōz
h̄ ad eē . **A**lio mō possu⁹ loq̄ de aia
b̄m q̄ ē qddā totū potentiale /
sic diversē potentie sunt diversē p̄-

tes eius. et ita aia predicat de pos-
tetiis: vel ecouero. abusua predi-
catore. sic totū integrale de suis ptis
vel ecouero. quis minor sit ab-
usio i toto potetionali q̄ integli. q̄
totum potetionale s̄m substantiaz
adest cuilibz parti. nō aut integras
le. Et per h̄ patet solutio ad ob-
iecta; .vi. .q.

Hic d̄m sic procedit. Videt
q̄ aia rōnalis sit corruptibi-
lis. q̄ sc̄d̄m Damasce. nul-
la substātia p̄t esse sine ip̄ia ope-
tione. ip̄ia aut aie rōnalis ope-
tio est intelligere. ad quam indigz
corpoze. cum nō sit intelligere sme
fantasmate. ut patet p̄ Philosop-
hum. iii. de anima. ergo distrus-
cto corpore. substātia amīe rō-
nalis nō manet. **P**ro. id qd̄ ha-
bet v̄tutem vt sit semp. nō inuenit
qñq̄ esse et nō esse. tandem em̄ res
est. quandiu v̄tus rei exposcit. er-
go qd̄ inuenit qñq̄ esse. z quādo-
q̄ nō esse. nō habet v̄tutem ut sit
semp. q̄ omne qd̄ incipit eē. non
habz v̄tutē vt sit semp. et ita nihil
qd̄ incepit esse p̄t esse incorruptibi-
le. h̄ aia rōnalis incepit esse. ergo
nō p̄t esse incorruptibilis. **P**ro.
hominis compositi ex anima et cor-
pore est qd̄a; esse. aut ergo p̄t
ter hoc esse. anima habz aliud esse
aut nō. si habet aliud. ergo com-
positio est amīe supuemēs p̄t eē
completum. ergo huiusmōi com-
sitō. est amīe accidētalī. z sic hō
nō erit ens p̄ se. h̄ ens per accidēns
qd̄ est inuenēs. Si aut nō habz
aliud esse anima p̄ter esse oposi-
ti. ergo postq̄ deficit esse cōpositi.
anima esse nō potest. sed in morte
corporali deficit eē opositi. ergo aia
post mortez corporis nō remanet.
Pro. si anima ē forma corporis.
aut ergo p̄ essentia suā. aut p̄ ali-
quod accidēs. si per aliquod acci-
dens. sequit q̄ compositō amīe z

corporis sit accidentalis. sicut hois
ad indumentū. Si p̄ essentiaz cum
forma inqntum forma nō possit eē
sine materia. videt q̄ anima post
mortem corporis r̄manere nō possi-
t. **S**ed cōtra ē qd̄ dicit Ph̄us
in. ii. de anima. q̄ rationale se-
parat ab alīs tangi p̄petuū a co-
ruptibili. **P**ro. Philosophus in
x. ethicoz ostēdit felicitatem cō-
templatiā preminere ciuli. eo q̄
est diuturmor. sed ciuil durat v̄sq
ad mortem. ergo cōtemplatiā est
etiā post mortem. et sic anima p̄t
mortez corporis manet. **I**hs̄ dicē
dū. q̄ necesse est ponere substātā
amīe rationalis incorruptibile es-
se. si em̄ corrumpit. aut p̄ se aut p̄
accidēns. p̄ se quidē corrumpi nō
poss̄. nisi eis̄ composita ex materia
z forma contrarietatem h̄n̄te. quod
esse nō posset. nisi eis̄ elementum.
aut ex elementis. vt antiqui phi-
losophi posuerūt. quoz positiones
in p̄mo de aia reprobāt. **P**er acci-
dens aut corrūpi nō poss̄. nisi po-
neret q̄ nō haberet eē p̄ se. sed so-
lum esse cū alio. sic est de alīs for-
mis materialibz. que ip̄ie nō h̄n̄t
esse subsistens. sed sūt p̄ esse com-
positorū subsistentiū. quoz sūt p̄
tes. z sic p̄ accidēs corrūpunt corr-
uptis opositis. h̄ de aia rationa-
li dici nō p̄t. nam qd̄ nō habz p̄ se
esse impossibile ē q̄ perse opetur.
Pnde alie forme nō opāt h̄ oposi-
ta p̄ formas. aia aī rōnā h̄ p̄ se
opatōz quaz exercet nullo organo
mediāte. sc̄ intelligere. vt probat
Ph̄us in. ii. de aia. nō em̄ poss̄ oī
um sēsibiliū formas ognoscere. ni-
si ab oībō formis sēsibiliibz esset de-
nudata. vel nisi eis̄ actus oīm. cum
nihil recipiat qd̄ iā h̄. ergo oport̄
si aia p̄ aliqd̄ organū intelligeret. q̄
suū organū careret oī forma sēsibi-
li. cū omēs formas sēsibles sit na-
ta intelligere. sic pupilla carz oī ea-

lore: ad hoc q̄ visus possit omnes
colores cognoscere. impossibile at
est esse aliquod organū corporale ca-
rens omī forma sēsibili. relinquit
ergo substantiam aīe intellectuē eē
incorruptibilem. unde & Phūs dis-
cit m. i. de aīa: Q̄ intellectus vide-
tur esse quēdā substantia et nō cor-
rumpi. hūc aut̄ incorruptibilez in-
tellectū quidaꝝ ponūt extra hōiem
esse. ponētes animā que est pars
hominiꝝ corruptibile fore. Cui po-
nunt intellectuz sepatum cōtinua-
ri dupliciter. Uno modo per illu-
strationez b̄m eos qui ponunt in-
tellectum agentem separatum & in-
corruptibilem. intellectū vero pos-
sibilem coniunctuz & corruptibile.
Alio modo per continuationez in-
tellectus ad fantasmata. secundum
eos qui etiam ponunt intellectum
possibilem esse separatum & incor-
ruptibilem. Sed p̄mūz horū esse
non potest. quia si in nobis non est
alia virtus nisi materialis. lumen
intellectus agentis non potest in
nobis recipi nisi materialit'. cū re-
ceptum sit in recipiente per modū
recipientis. et ita non recipiet' mō
intelligibili. & sic non poteim⁹ esse
intelligentes. similiter scđm. esse non
potest. nam fantasmata sūt in no-
bis per nostraz operationem. que
sequitur esse substātiale. & sic hō
non haberet esse specificum ex hoc
q̄ est rationalis. cuius non sit ratio-
nalis nisi ex hoc q̄ intellectui con-
iungitur. Restat ergo q̄ ipsa aīa
humana que est forma corporis.
sit intellectus incorruptibil. Ad
p̄mū ergo dicenduz. q̄ anima
indiget aliquod corporali ad suaꝝ ope-
rationem dupliciter. Uno modo
sicut organo. per quod operatur.
sicut indiget oculo ad videndum.
et sic ad intelligendum (ut proba-
tum est) non indiget aliquo orga-
no. si autē sic indigeret organo ad

itellīgendū. ess̄ corruptibl̄ vtpote
nō potēs p̄ se opari. Alio mō aīa
ad operāduꝝ indiget aliquod corporali
sic obiecto. sic ad videndū indiget
corporē colorato. et sic aīa rōnalis
indiget fantasmatē ad itellīgendū.
q̄ fantasmatā sūt vt sēsibilia aīme
intellectuē vt dicit̄ i. iii. de anima.
operatio aut̄ que sic indiget corpo-
rali re a principio nō p̄t esse sine cor-
porali illo. potest aut̄ postea. sicut
anima sēsituā nullā operatōz ha-
bere p̄t. nisi p̄mo moueat̄ a sēsibili-
bus. q̄ sūt ext̄ aīaz. s̄ postea rema-
net actus imaginatōis. sēsibilibz
abeūtibz. Et similit̄ destructis fan-
tasmatibz. opatō intellectua ī aīa
remanere p̄t. Ad. ii. dicendū. q̄
illa rō est p̄batio Phī m. i. celi et
mūdi. q̄ ondit q̄ omne ḡnūtuz est
corruptibile. et hē locuz ī illis que
fiūt et corrūptū natalit'. m q̄b̄ ex
defectu v̄tutis est. q̄ nō p̄nt nec sp̄
fuisse. nec semp̄ fore. nō at hē locū
m̄ h̄s que p̄ creatōz fiūt. & que ac-
cipiūt a deo v̄tutē vt sint sp̄. p̄ quā
eē nō p̄nt anq̄ eā accipiūt. Ad
terciū dicēdum. q̄ aīa eē suū cīcat
corpi. qđ qđē ita acq̄rit̄ aīe in cor-
pore. vt b̄m ip̄m s̄blistere possit. qđ
nō ē de alīs formis. & sic ip̄m eē aī-
me fit eē cōpoiti. et id manz distru-
cto cōpoito. Ad. iii. dicēdū. q̄ ai-
ma b̄m suā eēntiaz nō ē forma cor-
poris. nec distracto corpe distruīt
m aīa id b̄m qđ est forma sed soluz
delimit esse forma in actu;

DEmde q̄rit̄ de opatōe aīme.
Et circa h̄s querūt̄ duo. p̄mo
vt̄ aīa intellectua oīa que
ognoscit̄ ī p̄ma v̄tate oīoscit̄
Sed oīa vt̄ aīa sepata a corpe. ha-
beat actuā sēsituāz potētianz;
vii. .q.

Hip̄mū sic p̄cedit̄ r. Didet̄
q̄ anima quicquid intelligit.
Itellīgat ī p̄ma v̄tate. Aug.
em̄ dicit̄ ī p̄mo cōfes. Si abo vīdea,

am⁹ id verū esse qđ dico. ubi que-
so vidē⁹? nō ego ī te. nec tu ī me.
h̄ abo ī ea que sup nos ē icōmuta-
bili veritate. et sic om̄e verū qđ aia
cognoscit. ī p̄ma veritate videt.
Prete. verū addit sup ens mani-
festationē. ergo p̄ma veritas ē p̄
quā oia manifestat. sed id q̄ aliquid
manifestat oportet maxie esse ma-
nifestū. sīc pat̄z de p̄ncip̄s demō-
stratiōis. ⁊ d̄ luce corpali. p̄ quā
visus corpora vidz. ergo p̄ma veritas
ē maxie oib⁹ mētib⁹ manifesta. ⁊ sic
nō solū per eā. h̄ i ea oia cognoscit.
Sed contra. multi de conclusio-
mbus demonstratiōis verā cogni-
tionē habent. qui de prima verita-
te m̄hil considerāt. ergo nō omne re-
rum ī prima cognoscit veritate.
Prete. Augus. dicit ī libro d̄ li-
bero arbitrio. q̄ nullus d̄ p̄ma ve-
ritate iudicat. ⁊ ita si de ea non iu-
diciatur. nec alia cognoscit ī ea.
Nō dicendū. q̄ sīc dicit qđā glo-
sup illud D̄imūte st̄ veritates et
cetera. Ab una p̄ma veritate. m̄l-
te veritates ī mentib⁹ hominū re-
sultat. sīc ab una facie hominis re-
sultant multe facies ī speculo fra-
cto. hec autē resultatio veritatis ē
q̄ntū ad duo. sc̄z q̄ntū ad lumen in-
tellectuale. de q̄ ī ps. dicit. Sicutū
ē sup nos lumen vult⁹ tui dñe. et
q̄ntū ad p̄ncipia naturaliter nota.
sive sint complexa sive īcomplexa
m̄hil aut̄ possum⁹ veritatis cogno-
scere. misi ex primis p̄ncip̄s. ⁊ ex
lumne intellectuali. que veritatem
manifestare nō possunt. misi b^m q̄
sūt similitudo illi⁹ p̄me veritatis.
⁊ ex hoc etiā habet q̄ndā immuta-
bilitatem et infallibilitatem. sic er-
go ī p̄ma veritate b^m suam essen-
tiā nō omnia vident a nobis ī sta-
tu vie. cū nec ip̄a p̄ suā eēntiā a vi-
atorib⁹ videat. sed ī ipsa ratione
sue imaginis. sc̄z veritatis a nobis
cognoscit. Et exinde ē q̄ duo. idē

verū habet. ī q̄ntū de p̄ma verita-
te resultat exemplata veritas ī mē-
te vtriusq;. et ita intelligendū est
dictum Augustini. Et sic patet so-
lutio ad primum. **A**d secundum
diōendū. q̄ opari aliquo siue mo-
uere dicit̄ dupliciter. **O**no modo
sīc p̄ncipio formalī operis vel mo-
tus. et sic nō oportet q̄ motio mo-
uētis ī ope opantis terminet ad
id quo opat̄. nō em̄ ignis calefa-
cit calorem quo calefacit. **A**lio mō
sīc instrumēto. et sic motio mouē-
tis terminat̄ ad id quo mouet̄. sīc
manus. baculo mouet lapidem et
baculū mouet. **T**o ergo quo cognos-
cim⁹ sīc instrumēto. oport̄z nobis
esse primo notū. ⁊ sic cognoscim⁹
ōclusiones p̄ p̄ncipia naturaliter
nota. ad que opat̄ itellec̄t̄ agēs
sīc ad instrumētu vt dicit Comen-
tator ī tercio de anima. sed id quo
cognoscim⁹ sīc forma cognoscetis
nō oport̄z esse notū. q̄ nec oculus
videt lucē que ē de oculi operatione.
nec specie p̄ quā videt. et ita etiam
nō est necessariū. vt q̄cūq̄ intelligit
aliquid intelligat intellectū suū q̄
intelligit vel lumē intelligibile. **H**ic
ergo vitas a p̄ma veritate ī mentib⁹
exemplata. a nobis p̄ti cognoscit̄ de-
nūitate. ad h̄ q̄ alia ī ea cognoscat̄
sc̄z q̄ntū ad ip̄a p̄ncipia ⁊ p̄tm nō
d̄nūitate cognoscit̄ sc̄z q̄ntuz ad i-
tellectuale lumē; ip̄a vero exemplās
veritas a nobis p̄ essentiā suaz nō
videtur. .viii. .q.

Hsecundū sic procedit. Vis-
det q̄ aia sepata actū sēsi-
tuaꝝ potētiaꝝ h̄re possit
Cassi. em̄ dicit ī libro suo d̄ aia q̄
aia sine corpore vidz et audit et reli-
q̄s sēsib⁹ viget. **P**re. Luce. xvii.
quedā dicūt̄ d̄ diuite ī infernū se-
pulto. que sine actu sensuū esse nō
possunt. sed constat q̄ ibi erat tm̄
anima sine corpore. ergo anima
sine corpore operatōnez sēsuū ha-

bere p̄t. **P**rete. frustra est potēn
que non reducit i actum. s̄ in aia
p̄ mortem remanent potentie se-
situę. ergo et actus sensiuuz. **S**z
atra. setire ē opatio cōucti. ergo
distructo conuncto in aia sepata
remanere non p̄t. **I**ss dicenduz.
q̄ impossibile est in amma sepata
alic⁹ potentie sensitue actuz esse.
qđ sic patz. opatio nāc sensitue
potentie eodem modo pficit i ho-
mīne et in bruto. eodem modo em̄
videt homo per oculum q̄ et equ⁹.
Actus em̄ sensitue potentie i bru-
to v̄l non est ipsius sensitue p̄ se.
sed mediante organo. si em̄ p̄ se
haberet opationē aia sensitua sic
ess̄ incorruptibilis sic de aia ratio-
nali p̄batuz ē. **V**nū cū h̄ sit i cuem-
ēs / impossibile ē q̄ i bruto v̄l ho-
ne sensitua potētia habeat aliquę
actū p̄riū. s̄ om̄s act⁹ ei⁹ ē cōucti.
vñ in aia sepata remanere nō p̄t.
Quidā tñ dicūt aia sensitua habe-
re duos act⁹. vñ quē exerc⁹ orga-
no mediāte q̄ p̄ mortē non manet.
Aliū quē p̄seipaz agit. et hic manz
p̄ mortē. h̄ aut̄ videt attestai op̄i-
mone **P**latonis de aia. q̄ ponebat
aimam sensituum mouere seipsaz.
et etiam corpus. et sic opatio illa
q̄ mouebat seipaz. erat sibi p̄pria.
Alia vero q̄ mouebat corpus erat
cōucti. **E**t p̄sponebat **P**lato am-
mas brutorū esse incorruptibiles.
h̄ em̄ de necessitate seq̄t. quod tñ
isti nō concēdunt. **A**d p̄muz ergo
dicendum. q̄ sicut opatōnes vo-
luntatis ppter quandā similitudi-
nominant' nomimbus passionuz.
que sūt in appetitu sensituo / ita et
intellectus opationes nominant'
ab opatōibus sensuū p̄ similitu-
dimem. et sic loq̄t **C**assiodor⁹. **A**d
.ii. dicendū. q̄ illa b̄ba que dicūt
de diuite oportet metaphorice in-
telligi. v̄l h̄ res ipsas ut **A**ugustin⁹
et non h̄ res ipsas ut **A**ugustin⁹

dit **A**d fciū dicendum. q̄ h̄m
q̄sdam in aia sepata non remanēt
potētis sensitue actus s̄ i radice tm̄.
si tamen actu manent non frustra
erunt. q̄uis actib⁹ careat. manēt
em̄ ad nature itegritatē. sic mēbra
gnatiōis in surgentiū corporib⁹;

DEmde querit de ijs que p̄
tinent ad ḡtiam. Et arca h̄
querūt tria. **P**rimo de p̄cep-
to honoratiōis p̄ntū. Secūdo
de osilio q̄ntum ad votū obediētię.
Tercio q̄ntuz ad c̄tinentię votū.

.ix. .q.

HOp̄imum sic proceditur.
Videtur q̄ ille cuius pat̄
non potest sustentari a fi-
lio / misi c̄trahendo accipiat dotem
vnde patrem nutrire possit / nō te-
neat c̄trahere vt patrem sustētet.
cuž em̄ charitas sit ordinata p̄mis-
tenet sibi q̄ pat̄. s̄ laudabile ess̄
si aliq̄s ppter virginitatez seruan-
dā se morti exponeret. ergo non te-
net aliq̄s p̄ seruāda vita patris
matrimonū c̄trahere. **P**rettere.
p̄ceptum non contrariat osilio.
sed de virginitate c̄seruanda ē cō-
siliū vt patet p̄m̄ corin. vñ. er-
go per p̄ceptum de honoratione
parentum non obligatur aliquis
ad hoc / vnde virginitatē perdat.

Sed c̄tra. p̄ceptum affirma-
tiuum obligat pro loco et tpe. sed
tpus obseruandi p̄ceptum d̄ ho-
noratōe p̄ntū ē / qñ p̄ntes idigēt.
ergo tunc obligatur aliq̄s ex tali
p̄cepto. et ita videtur q̄ teneatur
mr̄imomū c̄trahere si alias patri
subuemre nō poss̄. **I**ss dicendū.
q̄ cas⁹ p̄posit⁹ non videtur defacili
possibl̄. vix em̄ c̄tingere p̄t q̄i q̄ s̄
p̄ntes sustentare possit absq̄ ma-
trimoniū contractu / saltem mami-
bus operando vel mendicando. si
tamen hoc contingere / esset idem
iudiciū de virginitate seruanda in
isto articlo / et de alij s̄ p̄fectōis ope-

ribus: sicut est introitus religiosi
de quo quidaꝝ varie opimāt̄. Dis-
cunt em̄ aliqui: q̄ si aliquis habet
patrem indigētem/ deb̄ ei dimitte/
re siquid hab̄ ad ei sustētationē.
et sic p̄t̄ licite religionem intrare/
p̄ris curaꝝ patri celesti committēs
qui om̄es creaturas p̄scit. sed q̄
hec opimio nimis videtur aspera/
melius videt̄ dicenduz. q̄ aut iste
qui habet p̄positum intrandi reli-
gionem/ in seculo non possit viue-
re sine peccato mortali vel nō defa-
cili. h̄ timet sibi periculū immīnere
peccati mortalis (cū magis teneat̄
saluti aīe sue p̄uidere q̄ corporalī
necessitati parētū) non deb̄ re-
tardari ab īgressu religionis pro/
pter prouisionem parētū. si autē
vid̄ se ī seculo posse seruai absq̄
peccato/ distinguendum videt̄. q̄
aut sine ei⁹ obsequio parētes nul-
lo modo vivere p̄nt̄. et sic tenetur
eis seruire: & alia opera p̄fectōm̄
pretermittere. q̄ peccaret eos di-
mittens. si vero sine eius obsequio
possent parētes aliqualiter suste-
nari/ non aut̄ honorifice/ nō p̄pter
hoc tenet̄ opa perfectionis dimit-
tere. Secus aut̄ est in illo qui iam
religionem intrauit. q̄ iam cū sit
mortu⁹ mūdo p̄pter p̄fectōz. solu-
tus est a lege q̄ in mūdams obse-
quijs p̄ntib⁹ tenebat̄. f̄m doctrinam
Apostoli ad ro. vii. In alij⁹
aut̄ spiritualib⁹ puta oratōm̄ et
huiusmodi tenet̄ eis seruire. Et h̄
quod dictū est de introitu religio-
nis/ p̄t̄ etiā de obseruantia virgi-
nitatis et de alijs operationib⁹ p̄/
fectiōm̄ dici. Ad primū ergo di-
cendū. q̄ si non esset virginitatem
p̄fess⁹/ non deberet mori fame aīs
q̄ m̄rimonijs contraheret. Ad se-
cundū dicendū. q̄ p̄ceptum ōtra/
riari ōsilio m̄hil p̄hib̄ i casu;

H D secundū sic p̄cedit. Vide

q̄ religios⁹ qui emisit votū obediē-
tie/ teneat̄ i oīb⁹ p̄elato obedire:
etiam ī idrūtib⁹. q̄ per votū cas-
titatis religiosus oī ōcubitū ab/
renunciāt̄ ergo p̄ votū obedientie
abrenunciāt̄ p̄prie volūtati. et q̄ntū
ad oīa. **P**re. b̄tus B̄ndict⁹ dicit
in regula. q̄ etiam p̄elatus si im-
possibile iubeat tentandū ē admis-
tere. ergo mūltomagis ī idrūtis-
bus tenet̄ obedire. **P**rete. votū
obediētie ad statū p̄fectōis p̄tm̄.
hoc at̄ nō eēt̄/ si nō teneret̄ obedire
m̄si de īs que ī regla ostēetur. q̄
q̄lib⁹ subdit⁹/ etiā secularis tenet̄
suo p̄elato obedire ī aliqb⁹ que p̄/
timet ad uis p̄elatōis. ergo videt̄
q̄ religiosus tenet̄ simpliciter obedi-
re ī oīb⁹. Sed religios⁹ nō tenet̄ ad **Atra**
plura q̄ secularis m̄si q̄ten⁹ se per
votū obligauit. h̄ p̄ votū p̄fessio-
mis nō se obligauit ad obediēdū.
m̄si f̄m r̄glaz. ergo ī pluīb⁹ obedi-
re non tenetur/ q̄ que sūt scđm re-
gulā. **P**re. Bern. dicit d̄ dispen-
satōne et p̄cepto **N**ihil p̄cipiat
m̄hi p̄elat⁹ eoz que non pmisi.
m̄hil p̄hibeat eoz que pmisi.
h̄ dicēdū. q̄ circa h̄ p̄tm oēs cō-
uemūt̄/ & p̄tm abiūcē dissentiūt̄.
q̄ em̄ religios⁹ nō teneat̄ plato obe-
dire ī īs q̄ sūt coī deū v̄lī cōtrium
q̄ntū ad ea ī q̄b⁹ plato dispēsatio
nō om̄ttit̄/ oēs om̄uiter dicūt̄/ q̄
etiā ī īs q̄ sūt artiora seu altōra q̄
r̄gle obedire/ nō teneat̄. h̄ obediēre
ī ilī sit obediēti e p̄fecte ab oīb⁹ d̄r̄.
Sed circa idrā vel ea q̄ sūt ifra arti-
tudiez regle aut̄ eqlia regule/ duę
sūt opimōes. q̄busdaz dicētib⁹ q̄
obediēre ī huiusmōi est de n̄citate o-
bediētie. alij aut̄/ q̄ nō de n̄citate
h̄ de p̄fectōe. que q̄dē opimōes/
et si m̄ltū differre videat̄ q̄ntū ad
vocē/ tñ q̄ntū ad rez paꝝ vel m̄hil
differre inuenītur. nam ad regu-
lam pertinere intelligenda sūt/ nō
soluz ea que sūt exp̄sse scripta ī re-

gula: si illa que quæcūq; mō ad re-
gulā r̄ducūt: vt puta que p̄tinent
ad obseqū fratre societatis: et ad
pumtōz culpar ad que duo oīa in
differentia huiusmodi p̄nt r̄duci.
Sed tamē aliq; sūt que nullaten⁹
ad regulā reducūt: videt⁹ ergo eē
terior opinio: q̄ obedire ad hui⁹
modi nō sit de necessitate obedien-
tie: sed de p̄fectōne: vt hoc ma-
infeste dicit Bern. in libro d̄ dispē.
et p̄cep. et hoc ideo q̄ obedientia
non extendit se vltra potestatē vel
tuis p̄elationis: que quidē b̄m re-
gulā mitant⁹. **A**d p̄mū ergo di-
cendū: q̄ votum ḥtinētię respiciat
speciale genus act⁹: sed votū obe-
dientie respiciat generaliter omnes
actus: vñd misi determinare eius
generalitas: esq; c̄fusio: q̄ omnes
ad idē tenerent⁹. **A**d secūdum
dicendū: q̄ loquit⁹ q̄ntū ad p̄fecti-
onē obedientie. **A**d terciū dicē-
dū: q̄ p̄ votū obedientie suppom⁹
religiosus p̄elato suo: q̄ntū ad ge-
neralē dispositionē vīte sue: licet
nō q̄ntū ad omnes act⁹ p̄ticulares
seculares aut̄ suo p̄elato tenent⁹
obedire: q̄ntū ad aliq; act⁹ speci-
ales: nō q̄ntū ad generale sue vī-
te dispositionē;

Dicitur sic procedit. **N**on
Hec q̄ post votū simplex ca-
stitatis: aliq; contrahens
matrimonij: debitū nec reddere
nec exigere poss̄: q̄ apud deū non
mī obligat votū simplex: q̄ sole-
ne vt canō di. **S**ed p̄ votū soleme
emissuz ḥthēs aliq;: debitū nec red-
dere nec petere p̄t. ḡ nec p̄ emis-
siōz simplicis voti. **P**re. p̄ p̄cēm
null⁹ excusat a p̄cto. si ille q̄ ḥxit
post votū simplex: peccat. q̄ndō p̄
mo debitū reddit. q̄ adhuc potest
votū implere religionē intrando.
ergo postq; sempr̄ reddidit: adhuc
peccat: vel reddendo vel exigendo.
Sed ḥtra. ecclēsia nō cogit alii

quē ad peccandū. eū aut̄ q̄ ḥtraxit
m̄rimomū corā se: ḥpellit ad coitū
aut reddere debitū: etiā post votū
simplex castitatis: ergo reddendo
debitū nō peccat. **R**ē dicendū: q̄
q̄ntū ad redditōz debiti omes que
mūt: q̄ p̄ votū simplex ḥtinētię
tēt̄ reddere debitū: q̄ votū simplex
m̄rimomū ḥtractū nō dirimit. **E**t
ex quo matrimonij est ḥtractum
vir nō habz p̄fātē sui corpis: si mu-
lier. vñ tenet mulieri peteti debitū
reddere. **S**ed circa petitōez debitū q̄
dā dicūt: q̄ cū q̄ntū ad h̄ sit in sua
libertate: teneat adhuc votū imple-
re: et ita peccat debitū petēdo. **A**lī
vero dicūt: q̄ si p̄ signa appareat:
q̄ mulier sibi debitu reddi velit q̄
uis ipa petere erubescat: q̄ vir eti-
am petere debeat: etiā post simplex
votū et p̄cipue si timeat uxori de-
lapsu: si h̄ in idē reddit cū p̄mo. nā
h̄ ex p̄te uxoris q̄dā interpretati-
ua petitio: et sic vir petēdo reddit.
vñ nec efficit ex p̄te uxoris ḡuius
matrimonij: q̄ esq; si semp̄ eā exp̄sse
petere oporteret. **A**d p̄mū ergo
dicēd. q̄ ex h̄ q̄ vtriusq; votū trā-
gressio inducit reatū peccati mor-
talis: dicitur q̄ equaliter obligat
vtrūq; apud deū: si q̄ntū ad impe-
dimētū matrimonij nō h̄ vtrūq;
equalem efficaciā: nā p̄ votū sole-
ne transfert se vōnes quasi in cor-
porale obsequiū ipsius dei per su-
sceptionē ordinis: vel introitū reli-
giomis: qd̄ autē aliquis semel vñ
dedit: non potest postmodū alteri-
dare: et ideo post votum soleme
nō p̄t aliq; se tradere in p̄fātē ux-
oris: m̄rimomuj ḥtrahēdo. **S**ed in
voto simplici ē sola p̄missio: qd̄ aē
aliq; alicui p̄mittit: p̄t illō alteri-
dare: licet fidē p̄missiois n̄ fuerit: et
iō ille q̄ simplex votum emittit: p̄t
p̄ modū m̄rimomū ḥtrahere: licet
peccz: q̄ p̄orē fidē irritā fecit. **A**d
scdm di: q̄ p̄mū ḥcubit⁹: nō excus-

sat sequētes quib⁹ debit⁹ reddit⁹
a peccato / inqntum est peccatum ·
sed iqtum est actus quidā matri-
monij consumatiuus ;

Dende querit⁹ de ih̄s que per-
tinent ad culpā / et pmo q̄
tum ad culpā que contriat⁹
recte actōm · Secūdo qntū ad cul-
pam que contriat⁹ fidei recte · Cir-
ca primū querunt⁹ tria · pmo de ac-
ceptōne psonaz vtr⁹ qui honorat
diuitē ppter diuitias peccet · Secū-
do de cōtemptu fame · vtr⁹ aliquis
non repellendo ifamia peccet · Ter-
cio de p̄ciositate vestium · vtrum
semper sit peccatum ;

.xiiij. .q.

H primū sic p̄cedit · Didet⁹
q̄ qui honorat diuitem pro-
pter diuitias peccet · ita em̄ dī-
cit glosa Jacobi · ij · sup ilud · Si i-
troierit i quentū vrm vir · Mūd⁹
paupem abiicit · diuite extollit · fi-
des christi ecōt facit · s̄ facere cōtra
fidē christi ē pcfm · ergo honorare
diuitem ppter diuitias ē pcfm ·
P̄re · hono fm Phm̄m · i · ethico ·
debet⁹ rebo dīmis · s̄ i diuite ppter di-
uitias nō ē aliqd dīmū · ergo nō de-
bet ei honor ppter diuitias · P̄re ·
ex vbi⁹ Phii · iiij · ethi · coll̄git q̄
honor ē exhibitio reuerēti⁹ i testi-
moniū v̄tutis · sed aliqñ diues nō
ē v̄tuosus · cū ergo falsū testimoniū
directe sit pcfm qd nō debz fieri ppter
scādalū · videt⁹ ergo q̄ nec etiā cau-
sa vitādi scādali diues ppter diuitias
debeat honorari · Sed cont-
est qd glo · Aug · di · sup illud Ja-
cobi · ij · Si i troierit ⁊ cetera Si de
excessib⁹ quotidiams loquit⁹ q̄s ·
h esse poterit pcfm · non tñ peccat-
misi eū apud semetipſuz iudicet vt
tāto sit melior qnto ditior · s̄ nō sp
aliq̄s huiusmodi exteriorib⁹ hono-
rib⁹ diuite honorās eū ppter h u-
dicat meliore · ergo non sp peccat ·
Ih̄ dicēdū · q̄ accipe psonaz / di-

stinguit⁹ ḍt accipe causaz · **A**cipe
em̄ causā ē iudicū formare ex aliq̄
qd facit ad causā · qd laudabile ē ·
Acipe vero psonā est iformare iu-
diciū ex aliq̄ ḍditōe psonē · que nō
facit ad causā · qd vicōsū ē · **N**n cō
tingit q̄ ex eadē ḍditōe psonē cō-
siderata qn̄q̄ sit iudicū iustū · qn̄q̄
est acceptō psonaz · sic si i aliq̄ cō-
trouisia det̄ sima p aliq̄ / q̄ ē l̄ratis
or · erit acceptio psonaz · si aut̄ ex
hac ḍsideratōe i licetiādo ad ma-
gisteriū vn̄ alteri pferat⁹ · nō erit
acceptio psonaz · si ergo aliq̄s ho-
nor exhibet⁹ diuīti ppter diuitias /
ad quē diuite aliquid faciūt · non
erit acceptio psonaz · erit aut̄ si
ad h̄ m̄bil diuite operent⁹ · **E**st at̄
duplex honor vn̄ qui debet⁹ alicui
rōe sui ipsi⁹ · ppter p̄priā virtutez ·
sic est cōmedatio / iuitatio / et alia
huiusmodi · ⁊ ad hūc honore diuī-
tie m̄bil faciūt · vñ si talis honor a-
licui exhibeat⁹ erit acceptō psona-
rum · **N**n dicit Valeri⁹ maxm⁹ ·
q̄ honores qui virtuti debetur · si
aut triumphi · et alia huiusmodi ·
apud romanos nulla pecunia em̄
poterat · **A**lus honor alicui debet⁹
et ppter statū quē h̄t in re publica ·
sic em̄ i psona res publica honoras-
tur · ⁊ ppter reges ⁊ p̄ncipes ⁊
huiusmodi honorātur · fm illud
pm̄ Petri scđo Regē honorifica-
te · et q̄ in republica terrena diuī-
tes statū obtinet altōrē · ido cives
celestis hierusalē q̄si i Babylomā
peregrinātes debent eorum inter
quos cōversantur morem gerere ·
Vt Augustinus dicit in libro de ci-
uitate dei · in ns que nō sūt contra
deum · **E**t sic etiā diuites honora-
re / illis dūntaxat honorib⁹ qui ad
exteriorē coniunctum pertinent /
non est malum · **A**d primuz er-
go dicēdū · q̄ in ih̄s que ad fidem
Christi pertinent / peccatū esset di-
uites paupib⁹ preferre · sic sūt mi-

mistrations sacramentorum: et huiusmodi. sed in his que mundi co*u*ictus requirit. oportet mundi gerere morem. **A**d secundum dicendum: quod etiam diuitiae magnitudine sunt quoddam bonum. sunt aliquod diuinum. et prae*cipue* magnitudo pre*bet* facultatem ad multa bene*agend*a. **A**d tertium dicendum: quod ratio illa procedit de honore qui exhibet alicui ratione sui ipsius;

xiii. .q.

Hec secundum sic procedit. Videtur quod aliquis peccat infamiam non repellendo. crudelis enim dicitur qui famam suam negligit. sed crudelitas peccatum est. ergo peccatum est infamie non resistere. **P**re*e*c*c*i*v*n*y*. dicitur vniuersitatem mandauit deus per primo suo. ut scilicet ei pro*s*tit et verbo et exemplo. sed hoc impedit per infamiam ergo quilibet infamiam repellere tenetur. **S**ed contra est. quod contemnere infamiam videtur esse humilitatis actus. unde in virtutis patrum legitur de iustis et sanctis patribus quod priam infamiam sustinebant non repellentes. ergo non est peccatum. **R**ideo dicendum. quod utrumque scilicet contemptus fame. et appetitus potest esse laudabile et viciosum. fama enim non est necessaria homini. propter seipsum. sed propter proximum edificandus. Appetere ergo famam propter proximum charitatis est. appetere vero propter seipsum ad manes gloriae pertinet. et econverso. contemptus fame ratione sui ipsius humilitatis est. ratione vero proximi ignorantie est et crudelitatis. Illi ergo quibus incumbit ex officio vel ex statu prefecti misericordia saluti puidere. peccat nisi infamia priam iuxta posse repellatur. alii vero quibus magis custodia sue prius salutis imminet. possent sue humiliati puidentes famam vel infamiam contemnere. Sed cum infamia duplicitate

ter repellat scilicet occasionem detrahendo: et linguas detrahenti cōpescendo. **D**rimo modo omnes tenent infamiam vitare. alias sine scandalo occasio transire non posset. quod semper peccatum. Sed secundo modo non omnes tenent. nisi quatenus debet aliquis saluti. primi puidere. et hoc est quod Gregorius dicit. ix. omelia super Ezechiel. linguas detrahenti sic non debemus nostro studio excitare ne ipsi perariant ita per suam maliciam excitatas debemus equammit tolerare ut nobis meritum crescat. Aliquid etiam cōpescere. ne dum de nobis mala deseminant eorum quem nos ad bona audire poterant corda innocentium corrumpant. et infra. Si eternum quoniam vita in exemplu imitationis est posita debent si perdet detrahenti sibi verba cōpescere. ne eorum predicatione non audiatur. quod audire poterat. et in imperiis morib[us] remanentes bene vivere contemnatur. **E**t ex his patet solutio ad obiecta. .xiii. .q.

Hec tertium sic procedit. Videtur quod utrumque vestibus preciosis semper sit peccatum. omne enim quod fit propter vanam gloriam. peccatum est. sed preciosa vestimenta non portant nisi ad gloriam manem. vnde Gregorius dicit in omni die epulone nemo quippe vestimenta precipua nisi ad manes gloriam querit. videlicet ut honorabilior ceteis videatur. quod nunc nisi per sola iam gloria preciosum vestimentum queratur. ipsa res testatur. quod ne vult ibi preciosis vestibus indui. ubi ab aliis non possit videri. ergo usus preciosarum vestiarum est peccatum. **P**re*e*c*c*i*v* sup illo ad Timo*vi*. Non est autem alimentera: et quibus tegamur huius contempti simus. dicit gloriam. quod amplius est a malo est. sed preciositas vestiarum amplius est ergo pateretur. **S**ed et. Genes. dicit ad quendam reginam. Indue delicate. non propter te. sed ne digitas regia vilescat. **P**re*e*c*c*i*v* Timo*vi*. Non in tortis (alias com-

v

ptis) crimbo aut auro: aut mar-
garitis: vlt veste preiosia dicit glos-
sa vlt modum suu: et ita si q's pre-
ciosis vestibz sm modu suuz vtat:
non peccat. **I**ss dicendum: q' alit
est hic loquendum de psona pub-
lica: & psona pnuata: nam in psoa
publica consideradus est status dig-
nitatis: & prie psonae cōditō: circa
que duo: ita se debz habei: ne dig-
nitatis auctoitas remiat in otem-
ptum: et ne ipse in supbiaz offera-
tur. **H**trunc ergo esse pē ei lau-
dabile: et q' preiosis vtat: ad re-
uerentiam auctoitas iducendā:
& q' vilibz vtat: ratione prie hu-
militatis: ita duntaxat ne que ad:
auctoritez oseruandā fiūt in su-
pbiam dgenerent: et ne dū mīmū
seruat humilitas: regēdi frāgat:
auctoitas: sic dicit **A**ugus: et h̄ mo
laudabiliter sacerdos i diuino offi-
cio preiosis vtit vestibz: ad reue-
rentiam diuum cultus: et laudabi-
liter ab huiusmodi ppter humili-
tatem abstinet ut in qbusdā reli-
giomibz: i eo aūt q' est pnuata pso-
na: virtuosum ē: si ppter humilitatē
abiectionibus indumentis vtat:
inqntuz status ppruus rqrat. **Vn**
Gre: dicit i homelia predicta: Si
abiectō idumēti preiosi nocerz: &
virt⁹ nō es̄ euāgelista **J**ohanne
vigilanter non diceret: & erat idu-
tus pilis cameloz. **N**icitu ē aūt vt
sm modum prie psonae preiosis
vtatur: peccatū aūt si ppruū modū
excedat. Et q' a precōsu dicit: flatis-
ue: sic et magnū: cuz idem q' ē vñ
precōsu alteri precōsu non sit pre-
ciositas vestiū attendit: per excess-
su ppruū moi: & sm h̄ sp ē peccatum
preiosis vestibz vti: et sic loquitur
Gre. Et p hoc ptz soluto ad pmu
Ad. ii. dicēd. q' m alimto & tegu-
mēto mtelligut: oīa que nobis sūt
necessaria: sm ouemētiā & gruē-
tiam nrī status;

Dinde querit de culpa que
driat recte fidei. Et circa h̄
querūt duo: pmo vtrū he-
reticis sit omumcandum: secundo
vtz rdeuntes ad ecclā sint recipi-
endi; .xv. .q.
H p̄mū sic pcedit. Videtur
q' hereticis sit omumcādū.
Dicit em **M**at. xii. in pabola de zi-
zannis: q' paterfamilias dixit. Si-
mite vtraqz crescere vscq ad messē.
Messis est omumcādū seculi ut dicit
ibidez. Qū ergo p̄ zizamā itelligat:
hereticī: videt: q' hereticī nō sint a
omumone fidelū separandi an diem
iudicii. **P**re: videt: oīra h̄ p̄ce-
ptum dnī facere pincipes hereticos
iterficiētes. **S**z oīra ē q' dicit p̄
me **C**or. vi. Exite de medio eoz &
separamini: & loqt de infidelibz: vtz
ex h̄ q' p̄emiserat. Nolite uigum
ducere cū infidelibz: ergo hereticis
non est omumcādū. **I**ss dicendū:
q' hereticis nō ē omumcādū dupli-
ci ratōe: vna ē ratōe ex omumcā-
tis omis: et sic cū eis nō ē omumcādū:
sic nec cū alij ex omumcātis. **A**lia
ē specialit rōe heresis: pmo ppter
periclmne eoz ouersatō alios cor-
rumpat: sm id p̄me **C**or. xvii. Cor
rūpūt bonos mores colloq a pua.
Secūdo ne videamur eorū doctrinā
ne puse osēsū p̄stare. **Vn** in pma
canoica **J**oan. Si q's reiat ad vos
& hāc doctrinā nō h̄z: nolite eū re-
cipi i domū: nec aue ei dixeritis: q'
em dicit ei aue omicat opibus eius
maligms: vt dicit glosa: secūdum
q' vox ē instituta omumonē ostē:
dit eē cū illo: alioquin simulatō ē:
que i Christiams eē nō debz. **T**er-
tione ex familiaitate nrā alij det:
occasio erroris: vñ ibidē dicit alia
glo. Ctsi vos decepti forte nō estis
alij fortitā p̄ tale v̄rāz familiaitate
possent decipi: q' credrent illos pla-
cere vobis: & sic crederēt illis. **Vn**
alia glosa ibidem dicit tanta **A**po-

stoli atq; eorū discipuli i religione
cautela vtebant². vt nec verbi com-
mumonem qdem cū aliquo eorum
qui a veritate declinauerunt habeat
paterent². hoc tñ intelligendū est
misi cū aliquo loquerent² ppter eius
salutem. Ad p̄imum ergo dicen-
dū. q̄ i illo p̄cepto patrissamili-
as duplex intelligit cōditio. Una
est vt exponat p̄ceptum de vni-
sali sepatōne malorū a boīis. et h̄
accipitur ex ipā questōne messon².
qui dicit². vis et colligam ea. hoc
em̄ nō eit nisi vscq ad diem iudicij.
Secūda cōditio ē vt itelligat p̄cep-
tum. qn̄ mali sine p̄iculo bonorū
extirpari nō possunt. et h̄ patet ex
respōsione patrissamilias. q̄ dixit.
Ne forte colligentes zizama eradi-
cetis simul cū eis et triticuz. Quod
qdem tribus modis cōtingere pos-
h̄. Vno modo. si aliquis p̄cedetur
ānq̄ de eius malicia ostaret. Vnde
dicit glosa. q̄ monet dñs ne ambis
gue iudicemus. Secundo si nō ess^z
m malicia obstinatus. Vn̄ et null²
excommunicatur nisi ppter contuma-
tiaz. Vnde dicit glosa ibidem inter-
linealis Mouemur nō cito āputa-
re. q̄ qui hodie errat forsitan cras
defendet vel discet veritatē. Et ideo
ad Titum tertio dicit. hereticū ho-
minem post vna et secundam cor-
reptōne deuita. Tercio ne simul bos-
m cū malis involuāt. ppter h̄ qd̄ di-
cit ibi glosa Augustini. q̄ multitu-
do non est excōmunicanda. nec p̄n-
ceps et populi. istis autē remotis
debēt mali p̄cedi. s̄m id p̄me Cor-
quinto. Auferte malū a vobisipīs.
Et p̄ h̄c patet solutō ad obiecta;

xvi. .q.

H secundum sic p̄ceditur.
Videt² q̄ heretici redeūtes
ad ecclesiam nō sint recipi-
endi. q̄ peccauerunt contra fidem
que est fundamentum ecclesie. Et
ideo edificiō eccliesie nō debent sup-

edificari. ergo non debent ab ecclie-
sia recipi. **S**z cont̄ est q̄ eccliesia
nulli deb̄ claudere gremiu. sic chris-
tus q̄ de se dicit. Cum q̄ veit ad me
non enīam foras. Joan. vi. **S**z
dicendum. q̄ quandiu h̄ vīte sta-
tus durat. h̄ non potest eē totalit
in peccato obstinatus. sed hoc erit
in dānatis p̄ mortē. et ideo quan-
dui in hac vita viuit². cuilibet r̄lim
q̄ loc⁹ p̄eminentie et qlibz qlitcūq
deliqrit. v̄l in moribz v̄l i fide. ē ab
eccliesia recipiendus. et si contrariū
dicet. dicit esse heres. facinanoz.
Sed tñ nō est necessarium q̄ piter
ad dignitates recipiant nisi cū ali-
quibus misericorditer dispensemetur
p̄cipue ppter bonuz pacis v̄l fructū
aliū qui īnde sequatur. Ad p̄mum
ergo dicendum. q̄ quandiu aliq̄s
fundamentuz fidei nō habet. ab ec-
cliesia recipi nō deb̄. s̄z postq̄dūs
īcipit h̄re. recipiēd̄. xvii. q.
Dēinde querit de hoc qd̄ p̄ti-
net ad gloriam scilicet de vi-
sione ipatria. Utz scz intel-
lect⁹ creat⁹ possit videre deū p̄ eēn-
tiā. Et videt q̄ n̄. q̄ intellect⁹ ad intel-
ligibile ē aliqua p̄portō. s̄z intellect⁹
creati ad diuīmā eēntiam nulla est
p̄portō. cū in īfinituz distant. ergo
intellectus creat⁹ diuīmaz eēntiā vi-
dere nō p̄t. **P**re. plus distat spūs
īcreat⁹ ab intellectu creato q̄ spūs
creatus a sensu. s̄z sensus nō p̄t cog-
noscere spm̄ creatū. ergo nec intel-
lect⁹ spm̄ īcreat⁹. **S**ed coī est qd̄
Exodi xxxiii. sup illud Nō videbit
me h̄ et vuiet. dicit glosa Grego.
fuere nōnulli q̄ deū dicerēt etiā i illa
regione beatitudinis i claitate sua
conspici. sed in natura minime vi-
dei. q̄s mm̄ minor inquisitionis
utilitas fecellit. necq; em̄ illi simpli-
ci et īmutabili eēntie. aliud ē clai-
tas. aliud ē naēa. s̄z ipsa ei⁹ claitas
naēa ē. et ita eēntia dei videbitur a
beatiss. **S**z dice. q̄ nō ē ponere dis-

uinam essentiā a beatis videri. be-
atitudo em̄ est vltima perfectō na-
ture ratōnalis. nihil autem est fi-
naliter perfectum nisi attingat ad
suum principium s̄m modum suū.
Et ideo dico q̄ ad principiū quod
est deus attingit aliquid duplicit.
Unō modo per similitudinem qd̄
est commune creature. quia scilicet
tantum habet de perfectione qntū
cōsequitur de diuina similitudine.
Alio modo per operationē. vt p̄e-
termittatur ille modus qui ē chris-
tio singularis. scilicet in vnitate p̄-
sonae. dico etiam per operationem
iqntū rationalis creatura cog-
noscit et amat deum. et quia ani-
ma immediate facta est a deo. id
beata esse non poterit. nisi imme-
diate videat deum id est absq; me-
dio. quod sit similitudo rei cogni-
te. sicut species visibilis in pupil-
la vel in speculo. non aut̄ absq; me-
dio. quia est lumen cōfortans in-
tellectū quod est lumen glorie. de
quo in ps dicit^r. In lumne vult^r
tui videbimus lumen. hoc aut̄ ē
per essentiam deum videre. **V**nde
in hoc ponimus beatitudinem ra-
tionalis creature. q̄ deum p̄ essen-
iam videbimus. sicut philosophi
qui posuerunt animas nostras flu-
ere ab intelligentia agente. posu-
erunt vltimaz felicitatem in conti-
nuatione intellectus nostri ad ip-
sam. **A**d p̄mum ergo dicendū.
q̄ p̄porcio dicit^r duplicit. **U**nō
modo p̄prie s̄m q̄ importat quen-
dam determinatuz excessum. et sic
p̄porcio requirit inter intellectum
et intelligibile ad hoc q̄ fit cogni-
tio cum comprehensione. qualiter
diuina essentia nūq; ab intellectu
creato comprehendit. **A**lio modo
dicit^r cōmuniter pro qualibet ha-
bitudine. et sic iſimutum potest ha-
bere p̄portionez ad finituz si sit ei⁹
perfectio. vel alias huiusmodi ap-

titudinez habet ad ipsum. et talis
p̄porcio sufficit ad hoc q̄ intellect⁹
noster videat diuinaz essentiā. at-
tingendo. non cōprehendendo.
Ad secū dū dicendū. q̄ obiect⁹ il-
la p̄cedit de distantia s̄m p̄prietā-
tem nature. nō s̄m ratōnē cogni-
tiōnis. nā spiritus creatus non ē
sensibilis. sed spiritus increatus ē
intelligibilis. **Q**uodlibetū. x.
Velut fuit de deo. de
angelis. et d̄ hominib⁹
De deo quesitū fuit
d̄ immensitate ipsius.
de cognitione eius. et de eius p̄e-
destinatione. **C**irca immēsitatē
vero dei quesitū fuit. vt̄ solus dei
sit p̄priū esse ubiq;. Et ostendebat
q̄ nō. numerus ē i numeratis re-
bus. sed constat q̄ omnes partes
vniuersi sūt numerate. ergo nu-
mer⁹ ē i oīb⁹ p̄tib⁹ vniuersi. et sic
videt q̄ sit ubiq;. nō ē ergo solus
dei p̄priū esse ubiq;. **P**rete. vni-
uersale est qd̄ est ubiq; et semp. s̄
vniuersale nō ē hoc qd̄ deus. ergo
nō ē p̄priū soli⁹ dei esse ubiq; z sep
Prete. s̄bstātia spiritualis exce-
dit corporeū. s̄ hoc qd̄ dicit̄ esse ubi
ptinet ad s̄bstātiā corporeū. q̄ in so-
lis corporalib⁹ ē p̄prie assigre locū.
ergo multomagis esse ubiq; ptinaz
ad s̄bstātias spirituales. et sic vi-
det q̄ nō sit soli⁹ dei p̄priū. **P**re.
ad cōmendationez terrem regis p̄-
tinet. q̄ possit gubernare etiā i ab-
sentia sua regnū. s̄ de⁹ ē cōmēdabi-
lio oī rege. ergo videt q̄ etiā com-
petit sibi ad cōmēdatōnē. vt̄ guber-
net totuz vniuersū. vel aliquas p̄tes
in absētia sua. et sic nō videt. q̄ sit
dei p̄priū eē ubiq;. **P**re. cōstat q̄
qdā dicūt̄ deo p̄m̄q esse et qdā re-
mota. z qnto magis sūt remota. tā
to magis sūt corruptibilia. nō aut̄
possent eē aliq; p̄m̄q z aliq; remota
deo. si deus ess̄ ubiq;. ergo videt q̄
nō sit ubiq;. **P**re. dato q̄ totū ma-